SUPPLEMENT

TO THE

BOMBAY GOVERNMENT GAZETTE.

Published by Authority.

TUESDAY, 25TH MARCH 1862.

PROCEEDINGS OF THE LEGISLATIVE DEPARTMENT, BOMBAY.

THE following Extract from the Proceedings of His Excellency the Governor of Bombay in Council assembled for the purpose of making Laws and Regulations, is hereby published for the information of all whom it may concern :—

Saturday, 22nd March 1862.

The Council of the Governor of Bombay for the purpose of making Laws and Regulations met according to adjournment.

PRESENT:—

THE HONORABLE MR. FRERE,
THE HONORABLE MR. TRISTRAM,
THE HONORABLE MR. RUSTOMJEE JAMSETJEE JEJEEBHOY,
THE HONORABLE MR. JUGGONATH SUNKERSETT,
THE HONORABLE MR. PREMABHAI HEMABHAI,
THE HONORABLE MR. SCOTT,
THE HONORABLE MR. ROBERTSON,
And the DEPUTY SECRETARY.

Mr. FRERE, being the only Ordinary Member of Council present, presided in the absence of the Governor.

The PRESIDENT said that the first subject for consideration was the Report of the Select Committee on a " Bill for the Restoration of the Grassias in the Ahmedabad Collectorate, and for their relief from debt."

The DEPUTY SECRETARY read the following Report :—

REPORT OF THE SELECT COMMITTEE *appointed to consider and report on a "Bill for the Restoration of the Grassias in the Ahmedabad Collectorate, and for their Relief from Debt."*

The Committee determine to recommend that this Bill, as amended by them as follows, be adopted :—

A BILL

For the Amelioration of the Condition of Talookdars in the Ahmedabad Collectorate, and for their Relief from Debt.

Preamble.

WHEREAS the lands held in the Zillah of Ahmedabad, in the Province of Guzerat, under the title of Talookdaree Estates, are now only held on leasehold tenure determinable at the pleasure of Government; and whereas it has been brought to the notice of Government that many of the Talookdars are in embarrassed circumstances, and have borrowed money on the security of their Landed Estates; and whereas such of the said Landed Estates as are of the Talookdaree tenure aforesaid could not and cannot be lawfully charged, encumbered, or alienated; and whereas it is expedient to enable the said Talookdars to effect a settlement of their debts and liabilities, it is hereby enacted as follows :—

Governor in Council may make a declaration vesting the management of the Estates of any Talookdar in an Officer or Officers appointed by the Governor in Council.

I. Whenever it shall appear to the Governor in Council that any Talookdar in the Zillah aforesaid is subject either personally or in respect of his Landed Estates of any description of tenure to debts or liabilities equal to or exceeding five times the average annual profit derived by the Talookdar from his Estates aforesaid during the previous five years, it shall be lawful for the Governor in Council to make a declaration vesting the management of the said Estates in an Officer or Officers, who shall then be appointed by the Governor in Council in that behalf, and the said declaration shall be published in the *Bombay Government Gazette*.

After such declaration, all suits in respect of the debts or liabilities in the first Section mentioned, other than debts due to the Crown or Government, to be permanently stayed.

II. From and after the making of such declaration as aforesaid, all suits or judicial proceedings, for or in respect of debts or liabilities in the first Section above mentioned, other than debts due or liabilities incurred to the Crown or Government, pending before or under appeal from any of the Civil Courts in the said Presidency, shall be and are hereby declared to be permanently stayed, and no further prosecution thereof shall be permitted, and all writs, processes, executions, or attachments for or in respect of such debts and liabilities shall forthwith cease and be raised.

Officer or Officers may remove any mortgager or encumbrancer from possession of the Landed Estates of the Talookdar.

III. From and after the making of such declaration, the said Officer or Officers shall have power, without resorting to any Civil Court, to remove from possession of the Landed Estates of the Talookdar or any part thereof any mortgager or encumbrancer who may be in possession of the same without prejudice to such mortgager or encumbrancer bringing his claim under Sections VIII. and IX. before the Officer or Officers appointed for the management of the said Estates.

After such declaration the Talookdar not to be liable to arrest in respect of such debts or liabilities other than debts due to the Crown or Government.

IV. From and after the publication of such declaration as aforesaid, the Talookdar, the subject of such declaration, shall not be liable to arrest under any process of the Civil Court of the Presidency of Bombay, for or in respect of any debts or liabilities existing at the time of such declaration, other than debts due or liabilities incurred to the Crown or Government.

During such management, the Estates to be exempt from Civil process in respect of the debts and liabilities aforesaid.

V. From and after the making of such declaration as aforesaid, the Landed Estates of such Talookdar of any description of tenure, and the rents, profits, and income thereof shall, during the period of the management thereof by the said Officer or Officers, be wholly exempt from seizure, attachment, or sale, under or by virtue of any process, decree, judgment, or execution, of any Civil Court of the Presidency of Bombay, for or in respect of the debts and liabilities aforesaid other than debts due or liabilities incurred to the Crown or Government.

VI. It shall be lawful for the Governor in Council to make Rules for the purpose of carrying this Act into effect, and from time to time to alter, vary, or amend such Rules as necessity may arise.

Governor in Council to make Rules for carrying this Act into effect.

VII. The said Officer or Officers shall, during the continuance of his or their management of the said Estates, receive the whole of the rents, profits, and income thereof, and shall pay to the Talookdar such annual sum only as shall appear to the Governor in Council requisite for the decent support of the Talookdar and his family; and any balance remaining after such payment as aforesaid, shall be applied in discharge of the expenses of such management as aforesaid, and in liquidation or settlement of the debts and liabilities to which at the time of making the said declaration the Talookdar is subject, either personally or in respect of his Landed Estates of any description of tenure in accordance with the Rules alluded to in the last preceding Section.

The Officer or Officers to receive the rents, profits, and income of the said Estates.

And pay annual sum for support of the Talookdar and his family.

Expenses of management.

And in liquidation of settlement of debts and liabilities.

In accordance with the Rules alluded to in last Section.

VIII. The said Officer or Officers shall publish in the *Bombay Government Gazette* a Notice in English and Guzerathee calling upon all persons having claims against the said Talookdars or their said Landed Estates in respect of any of the debts or liabilities aforesaid, to notify the same in writing to such Officer or Officers within three calendar months from the time of such notice in the *Gazette*; and the said Officer or Officers shall before or contemporaneously with such publication in the *Gazette*, cause copies of such Notice to be exhibited at the Mamlutdars' Cutcherries in the said Zilla, and in such place or places as to such Officer or Officers shall seem fit, and as may be directed by the said Rules.

Officer or Officers to publish Notice in Gazette calling upon persons having claims against the Talookdars to notify the same within 3 months.

And cause copies of such Notice to be exhibited at the Cutcherries and other places.

IX. Any debt or liability of the Talookdar, other than as aforesaid, to which he is subject either personally or in respect of his said Landed Estates existing at the time of the said declaration by the Governor in Council, not duly notified to the said Officer or Officers within the time and in the manner in the last preceding Sections specified, shall and is hereby declared to be for ever barred. Provided always, that upon proof being given to the satisfaction of such Officer or Officers of the inability of the Claimant to have complied with the provisions of this and the last preceding Sections, it shall be lawful for the said Officer or Officers to entertain and admit such claim within the further period of nine calendar months from the expiration of the abovementioned period of three months.

Any debt or liability not duly notified to be barred.

Upon proof given of inability of claimant to have complied with these provisions.

Claims may be admitted within further period of nine months.

X. The said Officer or Officers shall as early as possible prepare and submit to the Governor in Council a scheme for the disencumberment of each Talookdaree Estate, and such scheme, when approved by the Governor in Council, shall be carried into effect. The amount of any debt or liability, as fixed in such approved scheme, shall not be liable to increase. Any debt or liability disallowed by such Officer or Officers shall, if such disallowance be approved by Government, be and it is hereby declared to be for ever barred.

The Officer or Officers to prepare and submit a scheme for the disencumberment of each Talookdaree Estate for approval of the Governor in Council.

XI. It shall be lawful for the Governor in Council to empower the Officer or Officers aforesaid to raise a Fund to be applied to the liquidation of the debts of an encumbered Talookdaree Estate under his or their management by assigning the whole or a portion of such Estate to be held and enjoyed for a limited period or periods by any fit person or persons who may advance money on the security thereof, or by the sale of such portion of the Estate as may appear expedient; but in either case the consent of the Talookdar and of his next heir, if the latter be of age, shall first be obtained.

Governor in Council may empower the Officer or Officers to raise a Fund for the liquidation of the debts of a Talookdaree Estate under management.

XII. Any debt or liability, except as hereinbefore excepted, which may be incurred by the Talookdar, either personally or in respect to his said Landed Estates or any part thereof during the period of such management as aforesaid shall not be enforceable in any manner whatever either during or subsequently to such period of management against his said Landed Estates or any part thereof. And it shall not be competent for the Talookdar during the said period of management to charge, encumber, sell, or alienate his said Landed Estates or any part thereof, and such charges, encumbrance, sale, or alienation shall be null and void.

Any debt or liability, &c. incurred during such management not enforceable against the said Landed Estates.

And Talookdar not competent during such period to charge, sell, or alienate his said Landed Estates.

XIII. It shall be lawful for every Officer or Officers appointed under this Act to demand and require the production of any writs, decrees, judgments, records, deeds, documents, exhibits, pleadings, books, accounts, letters, petitions, papers, or writings, filed in any of the suits mentioned in the 2nd Section of this Act, or relating to the debts or liabilities of any Talookdar, whose Landed Estates are brought under such management as aforesaid, in the custody or control of any Civil Court, or in the custody or control of any Judges, Judge, Assistant Judge, Officer, or Person connected with such Court, and upon notice being given in writing by such Officer or Officers to such Civil Court, or to any Judges, Judge, Assistant Judge, Officer, or Person connected therewith, such writs, decrees, judgments, records, deeds, documents, exhibits, pleadings, books, accounts, letters, petitions, papers, or writings in the said Notice mentioned, shall be immediately given up to the said Officer or Officers appointed under this Act in the manner directed by the said Notice; any act, usage, or custom to the contrary in anywise notwithstanding.

Civil Courts to give up writs, decrees, papers, &c. when required.

XIV. It shall be lawful for any Officer or Officers appointed under this Act, to summon Witnesses, and to take evidence upon oath or solemn affirmation, and to administer oaths or solemn affirmations to persons whom he or they may admit to give evidence, and any such Witness wilfully giving false evidence, shall be subject to be proceeded against in like manner, and to suffer, if convicted, the same punishment as if he or she had committed wilful and corrupt perjury; and it shall also be lawful for the said Officer or Officers to compel the production of books, accounts, papers, deeds, or other documents, and to inflict a fine not exceeding Rupees one hundred for disobedience to any Sunnud or order made under this Section.

Power to Officer, &c. to take evidence.

XV. The Officer or Officers appointed for the management of the Landed Estates of any Talookdar under this Act, shall have, for the purpose of the realization and recovery of the rents, profits, and income of such Landed Estates, the same powers as a Collector possesses under the Regulations or Acts now or hereafter in force for the realization and Recovery of Land Revenue due to Government.

The Officer or Officers to have, for the purpose of realizing the rents and profits of such Estates, the powers of a Collector.

XVI. The management of the Landed Estates of any Talookdar by such Officer or Officers as aforesaid shall not extend beyond the period of twenty years, to be calculated from the first publication of such declaration as aforesaid in the *Bombay Government Gazette*, and at the expiration of such management, whether before or at the end of such period of twenty years, all debts and liabilities (except as hereinbefore excepted) existing at the time of such declaration, and comprised in such approved scheme as aforesaid, shall be deemed to be for all intents and purposes whatsoever fully discharged and satisfied, and neither the Talookdar nor his heir nor representatives, nor his, her, or their Estates, whether moveable or immoveable, or any part thereof, shall be subject in any manner whatsoever to such debts or liabilities (except as hereinbefore excepted) or any part thereof.

Management not to extend beyond twenty years, and at expiration of management all claims, &c. to be considered as settled.

XVII. It shall be lawful for the Governor in Council from time to time to appoint new Officers to carry this Act into effect, and all such Officers shall have the same powers as the Officer or Officers first appointed.

Governor in Council may appoint new Officers.

Officers to have powers for enforcing payment of Fines given to Magistrates by Act II. of 1839.

XVIII. Officers appointed under this Act shall have the same powers for enforcing the payment of Fines imposed under this Act as are given to Magistrates by Act II. of 1839.

Civil Courts may entertain suits relating to succession rights of coparcenary or rights of persons claiming maintenance out of Landed Estates brought under the operation of this Act.

Crown, Government, or Officer or Officers, not liable to suit for acts done in good faith by such Officer or Officers.

XIX. Notwithstanding anything to the contrary in this Act, it shall be lawful for the Civil Courts to entertain and dispose of suits relating to the succession to or rights of coparcenary in or rights of persons claiming maintenance out of any Landed Estates or Estate brought under the operation of this Act. Provided always, that neither the Crown nor Government, nor any Officer or Officers appointed under this Act, shall be liable to any suit for or in respect of any act or acts done in good faith by such Officer or Officers.

After expiration of period of management, Talookdar to be absolute Proprietor of his Landed Estates as to succession, possession, management, and transfer of the same subject to Land Tax.

XX. From and after the expiration of the period of management of the Estate of any Talookdar, whether such period extend to or be less than twenty years, the Talookdar shall be the absolute Proprietor of his said Landed Estates as regards succession to, and possession, management, and transfer of the same, subject to such Land Tax as the Governor in Council may be pleased to reserve, and all usual remedies for the recovery thereof.

Interpretation Clause.

XXI. The following words and expressions in this Act shall have the meanings hereby assigned to them, unless there be something in the subject or context repugnant to such construction (that is to say): the term "Civil Court" shall mean and include every Court of Civil Judicature in the Presidency of Bombay whether established by Royal Charter or not.

Words importing the masculine gender shall include the feminine.

Words importing the singular number shall include the plural number, and words importing the plural number shall include the singular number.

The PRESIDENT asked what alterations had been made in Committee.

Mr. ROBERTSON said that the Bill had been entirely recast, and explained several of its provisions.

The DEPUTY SECRETARY called the attention of the Council to the 25th Rule, which provides that the Report of a Select Committee should be taken into consideration as soon as might be, but not until a week after it had been furnished to the members, and stated that that had been done on Wednesday last.

Mr. PREMABHAI HEMABHAI moved that the 25th Rule be suspended by the President.

Mr. JUGGONNATH SUNKERSETT opposed the motion, and said that no sufficient reason had been given.

Mr. PREMABHAI HEMABHAI said he was anxions not to delay the Session of the Council longer than was absolutely necessary; and that the Bill should therefore be passed at once.

Mr. RUSTOMJEE JAMSETJEE JEJEEBHOY spoke against the motion.

The PRESIDENT said that as the Council were not unanimous, he would not suspend the Rule, and consequently that the Report could not be considered until the next meeting.

The PRESIDENT said the next subject for consideration was the Report of the Select Committee on a "Bill regarding Juvenile Reformatories."

The DEPUTY SECRETARY read the following Report:—

REPORT OF THE SELECT COMMITTEE APPOINTED TO CONSIDER AND REPORT ON A BILL REGARDING JUVENILE REFORMATORIES.

1 and 2 Vict. Chap. 82.
17 and 18 Vict. Chap. 86.
20 and 21 Vict. Chap 55.
21 and 22 Vict. Chap. 103.

THE Committee determine to report that in their opinion the following Bill, founded upon the provisions of the Imperial Acts noted in the margin, should be substituted for the Bill submitted to the Select Committee:—

A Bill for the Establishment and Regulation of Reformatory Schools for Juvenile Offenders.

Whereas it is expedient to provide for the Establishment and Regulation of Reformatory Schools, as contemplated in the Code of Criminal Procedure, in which Juvenile Offenders may be detained and corrected, and may receive such instruction and be subject to such discipline as shall appear most conducive to their reformation and to the suppression of crime; and whereas it is considered advisable to provide for the confinement in such Reformatories of Juvenile Offenders who may be sentenced by any of the Criminal Courts in the Presidency of Bombay:

I. It is enacted, that it shall and may be lawful for the Governor of Bombay in Council, upon application made to him by the Directors or Managers of any such Institution, to direct the Inspector of Jails and Director of Public Instruction to examine and report to him upon its condition and regulations; and any such Institution as shall appear to the satisfaction of the said Governor of Bombay in Council to be useful and efficient for its purpose, shall be held to be a Reformatory School under the provisions of this Act, and a Certificate to that effect shall be given to the Directors or Managers of the Institution, under the signature of one of the Secretaries to Government. Provided always, that it shall be lawful for the Inspector General of Prisons, or Director of Public Instruction, to visit from time to time any Reformatory School which shall have been so certified as aforesaid; and if upon the report of either or of both of them the said Governor of Bombay in Council shall think proper to withdraw the said Certificate, the withdrawal shall be notified in writing by one of the Secretaries to Government to the Directors or Managers of the said Institution, and the same shall forthwith cease to be a Reformatory School within the meaning of this Act.

II. Whenever the said Governor of Bombay in Council shall at any time grant a Certificate under this Act to any Reformatory School, a notice thereof, specifying the names of the Directors or Managers thereof, shall, within One Calendar month, be published in the *Bombay Government Gazette*, and such publication shall be a sufficient evidence of the fact of such Reformatory School having been certified, to justify the Judge or Magistrate, before whom any such Juvenile Offender shall have been convicted, to commit such Juvenile Offender thereto, subject to the provisions of this Act; and whenever the Governor of Bombay in Council shall withdraw the Certificate granted to any Reformatory School, notice of such withdrawal shall, within One Calendar month, be given in the said *Gazette*.

III. Whenever, after the passing of this Act, any person under the age of sixteen years shall be convicted of any offence punishable by law before any Police Magistrate, or any of the Criminal Courts subject to the Presidency of Bombay, then, and in every such case, it shall be lawful for any Court, Judge, or Police Magistrate, before or by whom such offender shall be so convicted, in addition to the sentence then and there passed as a punishment for his offence, to direct such offender to be sent, at the expiration of his sentence, to some one of the aforesaid Reformatory Schools to be named in such direction, the Directors or Managers of which shall be willing to receive him, and to be there detained for a period not less than two years, and not exceeding five years, and such offender shall be liable to be detained pursuant to such direction. Provided always, that no offender shall be directed to be so sent and detained as aforesaid, unless the sentence passed as a punishment for his offence at the expiration of which he is directed to be so sent and detained, shall be one of imprisonment for fourteen days at the least; provided also, that the Court, Judge, or Police Magistrate, may, if it thinks right, direct such term of imprisonment to be carried out, as far as practicable, in the Civil Jail or in separation from the more heinous offenders; and provided also, that the Governor of Bombay in Council may at any time order any such offender to be discharged from any such School.

IV. If any offender who shall be ordered to be confined in any of the aforesaid Reformatory Schools shall, at any time during the term of such confinement, escape from the place of his confinement, or in his conveyance to such place of confinement, or from any lands belonging to the Reformatory, he shall be punished by an addition, not exceeding two years, to the term for which at the time of his escape he was subject to be confined; and if an offender so punished by such addition to the term of confinement shall afterwards be convicted of a second escape, he shall be liable to be imprisoned with rigorous imprisonment for a term not exceeding three years; and if any offender who shall be ordered to be confined in the said Reformatory shall, at any time during the term of such confinement, attempt to escape from the place of his confinement, or shall forcibly break out of his cell, or shall make any breach therein with intent to escape, he so offending, being convicted thereof, shall be

punished by imprisonment for a term not exceeding Twelve Calendar months, in addition to the punishment to which he, at the time of committing any such offence, was subject.

V. Every person who shall rescue any offender who shall be ordered to be confined in any Reformatory, either during the time of his conveyance to the said Reformatory, or whilst such offender shall be in the custody of the person or persons under whose care and charge he shall be so confined, and also every person who shall aid in any such rescue, shall be liable, on conviction, to be imprisoned with rigorous imprisonment for a term not exceeding three years; and every person having the custody of any such offender, or employed by the person having such custody as an Assistant or Guard, who shall knowingly allow such offender to escape, and also every person who shall, by supplying arms, tools, or instruments of disguise, or otherwise in any manner aid any such offender in any escape or in any attempt to make an escape, though no escape be actually made; or who shall attempt to rescue any such offender or aid in any such attempt, though no rescue be actually made, shall, on conviction, be liable to fine and to be imprisoned with rigorous imprisonment for a term not exceeding three years; and every person having such custody as aforesaid, who shall carelessly allow any such offender to escape shall, on being lawfully convicted of the same, be liable to fine or imprisonment not exceeding three months, or to both at the discretion of the Court.

VI. In every case in which any Juvenile Offender shall be sentenced to be detained in a Reformatory School under this Act, the Court by which he shall be so sentenced shall in the Warrant direct that the parent of such offender shall, if of sufficient ability, be liable to contribute to his support and maintenance a sum not exceeding Rupees Three per month; and upon the complaint of the Directors or Managers or any one of them named in the notice published in the *Government Gazette*, under Section II. of this Act, it shall be lawful for the Zillah Judge or Magistrate of Police, to summon the parent, and on the hearing of such summons, whether the party summoned shall appear or not, to examine into his or her ability to contribute to such offender's support or maintenance, and to make an order upon him or her for such monthly payments, not exceeding Rupees Three per month, as shall seem reasonable during the whole or any part of the detention of such Juvenile Offender in any such Reformatory School, such payment to be made at such times as by such order may be directed to the Director or Manager of the Institution, or to such person as may be appointed to receive the same, and by him to be accounted for and paid as the Zillah Judge or Magistrate of Police may direct.

VII. In case default be made for the space of fourteen days in payment of any sum of money which may have become payable by such parent under any such order, such sum of money shall in every such case be levied upon the goods and chattels of the Defendant by distress and sale thereof; and if it shall appear, on confession of the Defendant or otherwise, or if it shall be returned to the Warrant of Distress in any such case that no sufficient goods of the party against whom such Warrant shall have been issued can be found, it shall be lawful to the Magistrate or Judge to whom such return is made, to commit the Defendant to prison, for any term not exceeding ten days, unless the sum to be paid, and all costs and charges of the distress, and of the commitment and conveying of the Defendant to prison (the amount thereof being ascertained and stated in the Warrant or Commitment) shall be sooner paid.

VIII. It shall be lawful for the Governor of Bombay in Council, upon the application of the Directors or Managers of any Reformatory School for youthful offenders, already established in whole or in part by voluntary contributions, or of the Promoters of a Reformatory School intended to be so established, to make an order for the payment of money in aid of such Reformatory School or of the Establishment thereof, subject to such conditions as may be agreed upon between the Governor of Bombay in Council and the said Directors, Managers, or Promoters; provided also, that in the case of any Reformatory established in the Island of Bombay, payment in aid may be made out of the Municipal Fund as to a "public work," under Section XXVIII. Act XXV. of 1858.

IX. It shall be lawful for the Governor of Bombay in Council, if he shall think fit to do so, to remove any such youthful offender from any Jail to any Reformatory School under this Act; provided always, that such removal shall not increase the period for which such offender was sentenced to remain in the Jail.

X. Section 433 of Act XXV. of 1861 shall be applicable to all Officers exercising magisterial authority in Military Cantonments.

The President said that as a week had not elapsed since the Report had been circulated, the consideration of it could not take place until the next meeting.

The President gave notice that at the next meeting he should propose the following amendments:—

That instead of the words "such Institution" in the 4th and 5th lines of Section I. of the Bill, the following be substituted :—

"School in which Industrial training is provided, and in which children are clothed, lodged, and fed, as well as taught."

That the word "he" be substituted for "it" in the 26th line of Section III. of the Bill.

That the words "be liable to" in the 6th line of Section VI. of the Bill be omitted; and that the following Section be added as Section XI.

XI. "The word Parent in this Act shall include any person legally liable to maintain a child."

The President then adjourned the Meeting to Wednesday the 26th instant at 11 o'clock.

By order of His Excellency the Governor of Bombay in Council,

LYTTELTON H. BAYLEY,

Deputy Secretary to Government.

Bombay Castle, 22nd March 1862.

Printed for Government at the Bombay Education Society's Press, Byculla.

मुंबई येथील लेजिस्लेटिव डिपार्टमेंटाचें प्रोसिडिंग.

कायदे व कानू करण्यासाठीं बंदेगान आली नवाब मुस्तताब हजरत आनरबल गवरनर साहेब बाहादुर जंजिरे मुंबई यांचें कौन्सिल भरलें होतें त्यावेळीं काम चाललें त्यांतील खालीं लिहिलेला उतारा सर्वांस जाहीर होण्यासाठीं प्रसिद्ध केला आहे.

तारीख २२ माहे मार्च सन १८६२.

कायदे व कानू करण्यासाठीं मुंबईचे गवरनर साहेबांचे कौन्सिलाची सभा आजच्या दिवसापर्यंत तहकूब केली होती त्याप्रमाणें आज पुनः भरली.

हजर.

आनरबल् फ्रीयर साहेब.
आनरबल् ट्रिस्ट्राम साहेब.
आनरबल् रस्तमजी जमसेदजी जीजीभाई साहेब.
आनरबल् जगंनाथ शंकरशेट साहेब.
आनरबल् सेट प्रेमाभाई हेमाभाई.
आनरबल् स्काट साहेब.
आनरबल् राबर्टसन साहेब.
आणि डेपुटी सेक्रेटारी साहेब.

कौन्सिलाचे आर्डिनरी मेंबरांपैकीं आनरबल् फ्रीयर साहेब मात्र हजर होते सबब ते गवरनर साहेब आले नव्हते म्हणून प्रेसिडेंट झाले.

नंतर प्रेसिडेंट साहेब म्हणाले कीं "अमदाबाद जिल्ह्यांतील गिरासे लोकांची स्थिति पूर्ववत् प्रमाणे करण्या विषयींचे व त्यांस कर्जातून मुक्त करण्याविषयींचे आक्टाचे मसुदा बाबद सिलेक्ट कमिटीने केलेले रिपोर्टाचा आज प्रथम विच्यार करणे आहे.

नंतर डेपुटी सेक्रेटारी साहेबानी रिपोर्ट वाचला तो येणेप्रमाणे.

अमदाबाद जिल्ह्यांतील गिरासे लोकांची स्थिति पूर्ववत् प्रमाणे करण्या विषयींचे व त्यांस कर्जातून मुक्त करण्या विषयींचे आक्टाचे मसुद्याचा विच्यार करून रिपोर्ट करण्यासाठीं नेमलेले सिलेक्ट कमिटीचा रिपोर्ट.

हा मसुदा खालीं लिहिल्या प्रमाणे कमिटीने सुधारला आहे तसा तो कायम करावा असें कमिटीचें ह्मणणे आहे.

अमदाबाद जिल्ह्यांतील तालुकदारांची स्थिति सुधारण्या विषयींचे व त्यांस कर्जातून मुक्त करण्या विषयींचे आक्टाचा मसुदा.

गुजराथ प्रांतांतील अमदाबाद जिल्ह्यांत तालुकदारी* इस्टेट या नांवाने ज्या जमिनी चालतात त्यांचे पट्टे सरकारची मर्जी आहे तोंपर्यंत मात्र चालवील अशा प्रकारचे आहेत यास्तव आणि कित्येक

उद्देश. तालुकदार देण्याचे फार अडचणींत आहेत व त्याणी आपल्या जमिनी तारण देऊन पैका कर्जाऊ काढला आहे असें सरकारास जाहीर झालें आहे यास्तव आणि त्यांपैकीं ज्या जमिनी तालुकदारी आहेत त्यांवर कायदेशीर रितीने कर्ज लागू करतां येत नव्हतें व येत नाहीं किंवा त्या जोखमांत घालतां येत नव्हत्या व येत नाहीं किंवा त्या दुसऱ्यास करून देतां येत नव्हत्या व येत नाहीं यास्तव आणि तालुकदारांस आपले कर्जाची व देण्याचे पैंचाची तोडजोड करतां यावी असा बंदोबस्त करणे योग्य आहे यास्तव खालीं लिहिल्या प्रमाणे ठरविलें आहेः—

---

* तालुकदारी इस्टेट ह्मणजे तालुकदारी गांव व जमिनी वगैरे चालतात त्या.

१. सदर्हू जिल्ह्यांतील कोणतेही तालुकदारास आपले कोणतेही प्रकारचे जमिनी पासून मागील पांच वर्षांत दरसाल सुमारें जें उत्पन्न झालें असेल त्याचे पांचपट किंवा पांचपटीहून ज्यास्ती कर्ज किंवा देण्याचे पेंच त्याचे जातीवर किंवा त्याचे जमिनीचे संबंधानें त्यावर आहेत असें गवरनर इन् कौन्सिलाचे नजरेस येईल तेव्हां त्या जमिनीची वहिवाट करण्यासाठीं एक किंवा अधिक अंमलदार नेमून त्यांचे स्वाधीन वहिवाट देण्याविषयीं ठराव करण्याचा अधिकार गवरनर इन् कौन्सिलास आहे, आणि सदर्हू प्रकारच्या ठराव होईल तो मुंबईचे सरकारी गाझेटांत छापून प्रसिद्ध केला पाहिजे.

आपण नेमलेले अंमलदाराचे किंवा अंमलदारांचे स्वाधीन कोणतेही तालुकदाराचे जमिनीची वहिवाट सोंपण्याविषयीं ठराव करण्यास गवरनर इन् कौन्सिल मुखत्यार आहेत.

२. सरकारचें जें कर्ज किंवा देण्याचे पेंच असतील त्याखेरीज पहिले कलमांत लिहिलेले इतर कर्जा बाबद किंवा देण्याचे पेंचा बाबद सदर्हू प्रेसिडेन्सींतील कोणतेही दिवानी कोर्टात फिर्यादी किंवा इनसाफाचें काम चालू असेल किंवा त्यां बाबद अपिलाचें काम चालत असेल तें सर्व काम सदर्हू प्रकारच्या ठराव झाल्या नंतर अगदीं बंद होईल असें समजावें आणि त्या बाबद आणखी काम चालणार नाहीं आणि सदर्हू प्रकारचे कर्जा बाबद व देण्याचे पेंचा बाबद रिटें किंवा हुकूम किंवा बज्यावण्याचे हुकूम झाले असतील ते तात्काळ बंद होतील किंवा जप्त्या झाल्या असतील त्या तात्काळ दूर होतील.

सरकारचे देण्याखेरीज पहिले कलमांत सांगितलेले कर्जा बाबतच्या सर्व फिर्यादी सदर्हू प्रकारच्या ठराव झाल्या नंतर अगदीं बंद होतील.

३. सदर्हू प्रकारच्या ठराव झाल्या नंतर सदर्हू प्रकारचे अंमलदारास किंवा अंमलदारांस दिवाणी कोर्टांत गेल्या वांचून खालीं लिहिल्या प्रमाणे करण्याचा अधिकार आहे. म्हणजे तालुकदाराच्या जमिनी किंवा त्यांचा कोणताही भाग ज्या गाहाणदाराचे कबज्यांत असेल त्याचे कबज्यांतून अथवा त्या जमिनींवर किंवा त्यांचे कोणतेही भागावर ज्याचे दाव्याचें जोखीम असून ज्याचे कबज्यांत त्या किंवा त्यांचा कोणताही भाग असेल त्याचे कबज्यांतून त्या जमिनी किंवा त्यांचा कोणताही भाग काढून घेण्याचा अधिकार आहे, परंतु सदर्हू प्रमाणे कबज्या दूर केल्यामुळें गाहाणदारास किंवा ज्याचे दाव्याचें जोखीम असेल त्यास जमिनीचे वहिवाटी साठीं नेमलेले अंमलदाराचे किंवा अंमलदारांचे हुजुरांत ८ वे व ९ वे कलमा अन्वयें आपला दावा करण्यास हरकत होणार नाहीं.

तालुकदाराचा तालुका गाहाण ठेवणाराचे किंवा त्यास जोखिमांत घालणाराचे कबज्यांतून काढून घेण्याचा अधिकार अंमलदारास किंवा अंमलदारांस आहे.

४. सदर्हू प्रकारच्या ठराव प्रसिद्ध झाल्यानंतर तो ज्या तालुकदाराविषयीं असेल तो तालुकदार सरकारचें जें कर्ज किंवा देण्याचे पेंच असतील त्यां खेरीज इतर सर्व कर्जे किंवा पेंच सदर्हू प्रकारच्या ठराव होते वेळीं असतील त्यांबाबद मुंबई प्रेसिडेन्सींतील दिवानी कोर्टाचे कोणतेही हुकुमावरून धरला जाण्यास पात्र नाहीं असें समजावें.

सरकारचे कर्जाखेरीज सदर्हू प्रकारचे इतर कर्जाबद्दल किंवा देण्याचे पेंचा बद्दल तालुकदार सदर्हू प्रकारच्या ठराव झाल्या नंतर धरला जाण्यास पात्र नाहीं.

५. सदर्हू प्रकारचा ठराव झाल्यानंतर सदर्हू प्रकारचे तालुकदाराचे कोणतेही प्रकारचे जमिनीची व त्यांचे भाड्याची व नफ्याची व उत्पन्नाची वहिवाट सदर्हू अंमलदाराकडे किंवा अंमलदारांकडे ज्या मुदतीपर्यंत असेल त्या मुदतीं पर्यंत त्या जमिनींची व त्यांचे भड्यांची व नफ्यांची व उत्पन्नांची जप्ती किंवा विकरी सरकारचें जें कर्ज असेल किंवा देण्याचे पेंच असतील त्यांखेरीज इतर कर्जाबाबद व देण्याचे पेंचां बाबद मुंबई प्रेसिडेन्सींतील कोणतेही दिवाणी कोर्टाचे हुकुमावरून किंवा हुकुमनाम्यावरून किंवा निवाड्यावरून किंवा बज्यावण्याचे हुकुमावरून अगदीं होणार नाहीं.

सदर्हू प्रमाणें वहिवाट होत असेल तेव्हां जमिनींवर सदर्हू प्रकारचे कर्जाबाबद व पेंचाबाबद दिवानी हुकूम चालणार नाहीं.

६. हा आक्ट अमलांत आणण्याविषयीं कानूं करण्याचा अधिकार आणि जरूर पडेल त्याप्रमाणें वेळोवेळीं त्या कानूंत फेरफार करण्याचा किंवा त्या बदलण्याचा किंवा सुधारण्याचा अधिकार गवरनर इन् कौन्सिलास आहे.

हा आक्ट अमलांत आणण्याविषयीं कानूं गवरनर इन् कौन्सिलानी कराव्या.

७. सदर्हू प्रकारचा अंमलदार किंवा सदर्हू प्रकारचे अंमलदार सदर्हू प्रकारचे जमिनींची वहिवाट करीत असतील तेव्हां त्या जमिनींचें एकंदर भाडें व नफे व उत्पन्न त्याणीं घ्यावें आणि तालुकदाराचे व त्याचे कुटुंबाचे योग्य निर्वाहासाठीं गवरनर इन् कौन्सिलाचे मतें जितकी वार्षिक रकम जरूर असेल तितकी मात्र तालुकदारास द्यावी. आणि सदर्हू प्रमाणे

सदर्हू जमिनींचें भाडें व नफे व उत्पन्न अंमलदारानें किंवा अंमलदारांनीं घ्यावें.

आणि तालुकदाराचें, व त्याचे कुटुंबाचे निर्वाहासाठीं वार्षिक रकम द्यावी.

वहिवाटीचा खर्च द्यावा.
आणि कर्जाची व पेंचांची फेड किंवा तोडजोड करण्यासाठीं द्यावी.
मागील कलमांत सांगितलेले कानूं प्रमाणे.

ऐवज दिल्यावर बाकी राहील ती सदर्हू प्रकारची वहिवाट करण्याचा खर्च अदा करण्याकडे लावावी आणि सदर्हू प्रकारचा ठराव होते वेळीं तालुकदाराचे जातीवर किंवा कोणतेही प्रकारचे त्याचे जमिनीचे संबंधाने त्यावर कर्ज व देण्याचे पेंच असतील त्यांची सदरील शेवटले कलमांत सांगितलेले कानूं प्रमाणे फेड करण्याकडे किंवा तोड जोड करण्याकडे लावावी.

ज्या मनुष्यांचे तालुकदारांवर दावे असतील त्यांणी तीन महिन्यांत ते जाहीर करावे असा जाहीरनामा गाझेटांत अंमलदाराने किंवा अंमलदारांनी प्रसिद्ध करावा.
आणि कचेऱ्यांत व इतर जागीं सदर्हू प्रकारचे जाहीरनाम्याच्या नकला लावव्याव्या.

८. सदर्हू प्रकारचे कर्जा बाबद किंवा देण्याचे पेंचा बाबद सदर्हू तालुकदारावर किंवा त्याचे जमिनीवर ज्यांचे दावे असतील त्यांणी जाहीरनामा गाझेटांत प्रसिद्ध झाल्याचे तारिखे पासून तीन क्यालेंडर महिन्यांत आपणाकडे लिहून कळवावें असे मजकुराचा जाहीरनामा सदर्हू प्रकारचे अंमलदाराने किंवा अंमलदारांनी इंग्रजी व गुजराथी भाषेंत मुंबईचे सरकारी गाझेटांत प्रसिद्ध करावा आणि तो जाहीरनामा गाझेटांत प्रसिद्ध केल्यापूर्वी किंवा प्रसिद्ध करते वेळीं त्याच्या नकला सदर्हू जिल्ह्यांतील मामलेदारांचे कचेऱ्यांत लावव्याव्या आणि आपणास योग्य वाटेल व सदर्हू कानूंत फरमाविली असेल त्या जागीं किंवा त्या जागांत लावव्याव्या.

कर्जाबाबद किंवा देण्याचे पेंचां बाबद योग्य रितीनें जाहीर केलें नसेल तें वसूल करतां येणार नाहीं.
दावा करणारांस या ठरावा प्रमाणे वर्तणूक करतां आली नाहीं असें शाबीत केलें असतां.
आणखी ९ महिन्याचे मुदतींत दावा कबूल करण्याचा अधिकार आहे.

९. गवरनर इन् कौन्सिल सदर्हू प्रकारचा ठराव करतील त्या वेळीं सदर्हू प्रकारचें कर्जा खेरीज किंवा देण्याचे पेंचा खेरीज इतर कर्ज किंवा देण्याचे पेंच तालुकदाराचे जातीवर किंवा त्याचे सदर्हू प्रकारचे जमिनीचे संबंधाने त्यावर असेल त्या विषयीं सदर्हू प्रकारचे अंमलदारास किंवा अंमलदारांस सदरील शेवटले कलमांत सांगितलेले मुदतींत व रिती प्रमाणे योग्य रितीने जाहीर न केलें तर तें कर्ज किंवा पेंच कधीं वसूल करतां येणार नाहीं; परंतु असें ठरविलें आहे कीं या व सदरील शेवटले कलमांतील ठरावा प्रमाणे वर्तणूक करण्याचें मला बनलें नाहीं असें कोणी दावा करणारा सदर्हू प्रकारचे अंमलदाराचे किंवा अंमलदारांचे खात्रीनिशीं शाबीत करील तर सदर्हू तीन महिन्यांची मुदत सरल्या पासून आणखी नऊ क्यालेंडर महिन्यांचे मुदतींत सदर्हू प्रकारचा दावा घेण्याचा व कबूल करण्याचा अधिकार सदर्हू प्रकारचे अंमलदारास किंवा अंमलदारांस आहे.

प्रत्येक तालुकदारी इस्टेटास देण्याचे जोखिमांतून मुक्त करण्या विषयींची योजना अंमलदाराने किंवा अंमलदारांनी लेखी तयार करून मंजूर होण्यासाठीं गवरनर इन् कौन्सिलाकडे पाठवावी.

१०. प्रत्येक तालुकदारी इस्टेटास देण्याचे जोखिमांतून मुक्त करण्या विषयींची योजना सदर्हू प्रकारचे अंमलदाराने किंवा अंमलदारांनी होईल तितकी लौकर लिहून तयार करावी व ती गवरनर इन् कौन्सिलाकडे पाठवावी आणि ती गवरनर इन कौन्सिलाने मंजूर केली म्हणजे अंमलांत आणावी. कर्जाची किंवा देण्याचे पेंचांची रकम सदर्हू प्रमाणे मंजूर केलेले योजनेंत ठरविली असेल ती पुढें वाढविण्यांत येणार नाहीं. जें कर्ज किंवा देण्याचा पेंच सदर्हू प्रकारचे अंमलदाराने किंवा अंमलदारांनी नाकबूल केला असेल आणि गवरनर इन् कौन्सिलानी ती नाकबूल करण्याची गोष्ट मंजूर केली असेल तर तें कर्ज किंवा देणे कधीं वसूल करतां येणार नाहीं असें समजावें.

तालुकदारी इस्टेटाची वहिवाट होत असेल त्यावरील कर्ज फेडण्याकरितां पैका जमविण्यासाठीं अधिकार अंमलदारास किंवा अंमलदारांस देण्यास गवरनर इन् कौन्सिल मुखत्यार आहेत.

११. देण्याचें जोखीम असणारें तालुकदारी इस्टेट सदर्हू प्रकारचे अंमलदाराचे किंवा अंमलदारांचे वहिवाटींत असेल त्या इस्टेटाचे कर्जाचे फेडी करितां पैका जमविण्यासाठीं खालीं लिहिल्या प्रमाणे करण्याचा अधिकार सदर्हू प्रकारचे अंमलदारास किंवा अंमलदारांस देण्यास गवरनर इन् कौन्सिल मुखत्यार आहेत म्हणजे त्या इस्टेटाचे तारणावर कोणी लायक मनुष्य किंवा मनुष्यें पैका धीरतील त्यांस नियमित मुदती पर्यंत किंवा मुदतीं पर्यंत तें इस्टेट किंवा त्याचा कोणताही भाग भोगवटयास देऊन किंवा योग्य वाटेल तितका त्या इस्टेटाचा भाग विकून पैका जमविण्याचा अधिकार सदर्हू प्रकारचे अंमलदारास किंवा अंमलदारांस देण्यास गवरनर इन् कौन्सिल मुखत्यार आहेत; परंतु सदर्हू दोहों गोष्टीं पैकीं कोणतीही गोष्ट करण्यापूर्वी तालुकदाराचें व त्याचा वारीसदार वयांत आलेला असल्यास त्याचें अनुमत घेतलें पाहिजे.

सदर्हू प्रकारची वहिवाट होत असेल त्या मुदतींत कर्ज

१२. जें कर्ज किंवा देण्याचे पेंच या आक्टाचे मागील भागांत खेरीज केले आहेत त्यांशिवाय जें इतर कर्ज किंवा देण्याचे पेंच सदर्हू प्रमाणें वहिवाट होत असेल त्या मुदतींत तालुकदार आपले जातीवर किंवा सदर्हू प्रकारचे आपले जमिनीचे संबंधाने किंवा त्याचे कांहीं भागाचे संबंधाने आपणावर

केलें असेल किंवा देण्याचे पेंच वगैरे आणले असतील ते सदहू प्रकारचे जमिनीवर चालणार नाहींत.

आणि आपल्या सदहू प्रकारचे जमिनीवर सदहू मुदतींत कर्ज लागू करण्याचा किंवा त्या विकण्याचा किंवा दुसऱ्यास करून देण्याचा अधिकार तालुकदारास नाहीं.

करील किंवा आणील तें कर्ज किंवा पेंच वसूल करण्याचा दावा सदहू प्रकारचे जमिनीवर किंवा त्याचे कोणतेही भागावर सदहू प्रमाणें वहिवाट होत असेल त्या मुदतींत किंवा मुदती नंतर कोणतेही रितीने चालणार नाहीं, आणि सदहू प्रमाणें वहिवाट होत असेल त्या मुदतींत आपले सदहू प्रकारचे जमिनीवर किंवा त्यांचे कोणतेही भागावर कर्ज लागू करण्याचा किंवा त्यास जोखमांत घालण्याचा किंवा तो विकण्याचा किंवा दुसऱ्यास करून देण्याचा अधिकार तालुकदारास नाहीं; आणि सदहू प्रमाणें कर्ज लागू केलें असेल तें किंवा जोखीम घातलें असेल तें किंवा विकरी केली असेल ती किंवा दुसऱ्यास करून दिलें असेल तें रद्द बातल होईल.

रिटें, हुकूमनामे, कागद पत्र वगैरे मागितले म्हणजे दिवानी कोर्टानी द्यावे.

१३. कोणतीही रिटें किंवा हुकूमनामे किंवा निवाडे किंवा दफ्तरें किंवा खतें किंवा दस्ताऐवज किंवा हजर केलेले कागद किंवा प्लीडिंग्स (म्हणजे फिर्याद, जाब, उत्तर, व प्रतिउत्तर) किंवा वह्या किंवा हिशेब किंवा पत्रें किंवा अर्ज्या किंवा कागद किंवा लेख या आक्टाचे २ रे कलमांत सांगितलेले कोणतेही मुकदम्यांत फैल केले असतील अथवा ज्या तालुकदाराच्या जमिनी सदहू प्रकारचे वहिवाटीस दिल्यास त्या तालुकदाराचे कर्जाबाबद किंवा देण्याचे पेंचाबाबद असतील आणि कोणतेही दिवानी कोर्टाचे अथवा सदहू प्रकारचे कोर्टातील जज्याचे किंवा जज्यांचे किंवा आसिस्टंट जज्यांचे किंवा अमलदाराचे किंवा मनुष्याचे स्वाधीन किंवा ताब्यांत असतील तें मागण्याचा व हजर करण्यास सांगण्याचा अधिकार या आक्टावरून नेमलेले अंमलदारास किंवा अंमलदारांस आहे, आणि सदहू प्रकारचे अंमलदाराने किंवा अंमलदारांनी दिवानी कोर्टास किंवा त्या कोर्टाचे जज्जांस किंवा जज्जास किंवा आसिस्टंट जज्यास किंवा अंमलदारास किंवा मनुष्यास लेखी सुचना दिली असतां त्या सुचनेंत लिहिलेलीं सदहू प्रकारचीं रिटें किंवा हुकूमनामे किंवा निवाडे किंवा दफ्तरें किंवा खतें किंवा दस्ताऐवज किंवा हजर केलेले कागद किंवा प्लीडिंग्स (म्हणजे फिर्याद, जाब, उत्तर, व प्रतिउत्तर) किंवा वह्या किंवा हिशेब किंवा पत्रें किंवा अर्ज्या किंवा कागद किंवा लेख या आक्टावरून नेमलेले अंमलदाराचे किंवा अंमलदारांचे स्वाधीन सदहू प्रकारचे सुचनेंत लिहिलेले रितीप्रमाणें लागलेच करावे या विरुद्ध कोणताहि आक्ट किंवा रिवाज किंवा चाल असली तरी चिंता नाहीं.

जबानी घेण्याचा अधिकार अंमलदारास आहे.

१४. या आक्टावरून नेमलेले अंमलदारास किंवा अंमलदारांस खालीं लिहिल्या प्रमाणे करण्याचा अधिकार आहे, म्हणजे साक्षीदारांस समन करण्याचा आणि शपथेवर किंवा सत्यस्मरणपूर्वक प्रतिज्ञेवर जबानी घेण्याचा आणि ज्या मनुष्यांची जबानी घेण्याचें आपण कबूल केलें असेल त्या मनुष्यांकडून शपथा किंवा सत्यस्मरणपूर्वक प्रतिज्ञा करविण्याचा अधिकार आहे आणि सदहू प्रकारचा कोणी साक्षीदार बुध्या खोटी साक्ष देईल तर त्याणे बुध्या व मतलबाने खोटे शपथेचा गुन्हा केला असता तर त्यावर ज्या प्रमाणे काम चालतें व गुन्ह्याची शाबिती झाली असतां जी शिक्षा होती त्या प्रमाणे त्यावर काम चालेल व गुन्ह्याची शाबिती झाली असतां ती शिक्षा त्यास भोगावी लागेल, आणि वह्या किंवा हिशोब किंवा कागद किंवा खतें किंवा इतर दस्ताऐवज हजर करविण्याचा आणि या कलमा अन्वयें दिलेली सनद किंवा हुकूम अमान्य केल्या बद्दल शंभर रुपये पर्यंत दंड करण्याचा अधिकारही सदहू अंमलदारास किंवा अंमलदारांस आहे.

सदहू प्रकारचे इस्टेटाचें भाडें व नफे वसूल करण्यासाठीं सदहू अंमलदारास किंवा अंमलदारांस कलेक्टरा प्रमाणे अधिकार आहेत.

१५. या आक्टा वरून कोणतेही तालुकदाराचे जमिनीची वहिवाट करण्यासाठीं नेमलेले अंमलदारास किंवा अंमलदारांस सदहू प्रकारचे जमिनीचीं भाडीं व नफे व उत्पन्न वसूल करण्यासाठीं व उगविण्यासाठीं खालीं लिहिल्या प्रमाणे अधिकार आहेत, म्हणजे सरकारच्या जमिनीच्या महसूल वसूल करण्यासाठीं व उगविण्यासाठीं हाल्लीं कायदे किंवा आक्ट अमलांत आहेत किंवा पुढें अमलांत येतील त्यांवरून कलेक्टरास जे अधिकार आहेत तसेच अधिकार आहेत असें समजावें.

वीस वर्षांहून ज्यास्ती वहिवाट होऊं नये आणि वहिवाट संपली म्हणजे सर्व दावे वगैरेंचा निकाल झाला असें समजावें.

१६. सदहू प्रकारचे अंमलदाराने किंवा अंमलदारांनी कोणतेही तालुकदाराचे इस्टेटाची वहिवाट करणे ती वीस वर्षांहून ज्यास्ती मुदती पर्यंत करूं नये. ती मुदत सदहू प्रकारचा ठराव मुंबईचे सरकारी गाझेटांत प्रथम प्रसिद्ध झाल्या पासून मोजावी आणि सदहू प्रकारची वहिवाट वीस वर्षांचे मुदतीचे आंत किंवा वीस वर्षांचे अखेरीस संपली म्हणजे या आक्टांत मागें खेरीज केलेलीं कर्जें व देण्याचे पेंच असतील त्यां शिवाय इतर जीं कर्जें व देण्याचे पेंच सदहू प्रकारचा ठराव होतेवेळीं असतील व ते सदहू प्रकारचे मंजूर केलेले योजनेंत दाखल असतील ते, सर्व कारणासाठीं व हेतुसाठीं भरपूर फेडले व अदा केले असें समजावें, आणि मागें खेरीज केलेले कर्जा खेरीज किंवा देण्याचे पेंचा खेरीज सदहू प्रकारचें इतर कर्ज किंवा देण्याचे पेंच किंवा त्यांचे भाग तालुकदारावर किंवा त्याचे वारिसदारांवर किंवा वारस्यांवर किंवा त्याचे स्थावर किंवा जंगम मालमिळकतीवर किंवा तिचे कोणतेही भागावर लागू नाहींत.

नवे अंमलदार नेमण्यास गवरनर इन् कौन्सिल मुखत्यार आहेत.

१७. हा आक्ट अमलांत आणण्यासाठीं वेळोवेळीं नवे अंमलदार नेमण्याचा अधिकार गवरनर इन् कौन्सिलास आहे आणि सदर्हू प्रकारचे सर्व अंमलदारांस प्रथम नेमलेले अंमलदारा प्रमाणे किंवा अंमलदारां प्रमाणेच अधिकार आहेत असें समजावें.

सन १८३९ चे २ रे आक्टा अन्वयें माजिस्ट्रेटांस दिलेले अधिकार दंड वसूल करण्याविषयीं अंमलदारांस आहेत.

१८. सन १८३९ चे २ रे आक्टा अन्वयें माजिस्ट्रेटास जे अधिकार दिले आहेत तेच अधिकार या आक्टा अन्वयें नेमलेले अंमलदारांस या आक्टा अन्वयें केलेले दंड वसूल करण्या विषयीं आहेत असें समजावें.

हा आक्ट लागू केलेले जमिनी विषयीं वारशाच्या फिर्यादी किंवा हिस्सेदारीचे हक्काबाबदच्या फिर्यादी किंवा त्याजमिनीचे उत्पन्नांतून गुजाऱ्यास मिळण्या विषयीं जीं मनुष्यें दावा करीत असतील त्यांचे हक्का विषयींच्या फिर्यादी घेण्यास दिवानी कोर्टें मुखत्यार आहेत.

१९. ज्या जमिनींस हा आक्ट लागू केला असेल त्या जमिनीं विषयीं वारशाच्या फिर्यादी किंवा हिस्सेदारीचे हक्काच्या फिर्यादी किंवा त्या जमिनीचे उत्पन्नांतून गुजाऱ्यास मिळण्या विषयीं जीं मनुष्यें दावा करीत असतील त्यांचे हक्का विषयींच्या फिर्यादी घेऊन त्यांचा निकाल करण्याचा अधिकार दिवानी कोर्टांस आहे. या विरुद्ध या आक्टांत कोणताही ठराव असला तरी चिंता नाहीं. परंतु असें ठरविलें आहे कीं या आक्टा वरून नेमलेले अंमलदाराने किंवा अंमलदारांनीं कोणतेंही कृत्य किंवा कृत्यें खरे इमानाने केलीं असतील त्यांबद्दल कोणतीही फिर्याद सरकारावर किंवा सदर्हू अंमलदारावर किंवा अंमलदारांवर चालणार नाहीं.

सदर्हू प्रकारचे अंमलदारानें किंवा अंमलदारांनीं खरे इमानाने कृत्यें केलीं असतील त्यांबद्दल फिर्यादी सरकारावर किंवा अंमलदारावर किंवा अंमलदारांवर चालणार नाहींत.

वहिवाटीची मुदत संपल्या नंतर वारशा बाबद व कबज्या बाबद व वहिवाटी बाबद व दुसऱ्यास करून देण्या बाबद तालुकदार आपले इस्टेटाचा कुल मालक आहे असें समजावें. जमिनीचा कर मात्र द्यावा लागेल.

२०. कोणतेंही तालुकदाराचे इस्टेटाची वहिवाट वीस वर्षे पर्यंत चालली असो किंवा वीस वर्षांहून कमी मुदत पर्यंत चालली असो तथापि ती वहिवाट संपली म्हणजे तो तालुकदार त्या इस्टेटाचे वारशाबाबद व तें कबज्यांत ठेवण्या बाबद व त्याची वहिवाट करण्या बाबद व तें दुसऱ्यास करून देण्या बाबद त्या इस्टेटाचा कुल मालक आहे असें समजावें. परंतु गवरनर इन् कौन्सिलानी जमिनीचा जो कर ठरविला असेल तो मात्र त्यास द्यावा लागेल; व तो वसूल करण्या विषयींचे सर्व मामूल ठराव त्यास लागू होतील.

अर्थाची रकम.

२१. या अक्टांतील खालीं लिहिलेले शब्दांचा व वाक्यांचा अर्थ खालीं लिहिल्या प्रमाणे समजावा परंतु तसा अर्थास विषया वरून किंवा अन्वया वरून बाध येत असेल तर तसा अर्थ समजूं नये. म्हणजे मुंबई प्रेसिडेन्सींतील दिवानी हुकुमतीचीं कोर्टें बादशाही सनदे वरून स्थापलेलीं असोत किंवा नसोत त्याचा बोध "दिवानी कोर्ट" या शब्दावरून होतो असें समजावें.

पुल्लिंगी शब्दांत स्त्रियांचा समावेश होतो असें समजावें.

एकवचनी शब्दांत अनेकवचनाचा समावेश होतो आणि अनेकवचनी शब्दांत एकवचनाचा समावेश होतो असें समजावें.

प्रेसिडेंट साहेबानी विच्यारलें कीं कमिटीनें काय फेरफार केले आहेत.

यावर सदर्हू मसुदा अगदीं फिरविला आहे असें आनरबल् राबर्टसन साहेबानी सांगून त्यांतील कित्येक ठराव कौन्सिलास समजाविले.

मग सिलेक्ट कमिटीचे रिपोर्टाचा होईल तितका लौकर विच्यार करावा परंतु तो मेंबरांकडे पाठवून एक आठवडा झाल्यावांचून करूं नये म्हणून २५ वे नियमांत ठराव आहे असें, सेक्रेटारी साहेबानी कौन्सिलास सुचविलें आणि जाहीर केलें कीं सदर्हू रिपोर्ट गेल्या बुधवारीं मेंबरांकडे पाठविला.

आनरबल् सेट प्रेमाभाई हेमाभाई म्हणाले कीं प्रेसिडेंट साहेबानी २५ वा नियम तहकूब करावा.

त्यावर आनरबल् जगन्नाथ शंकरशेट साहेब म्हणाले कीं तसें करण्यास पूर्ती मजबूत सबब दाखविण्यांत आली नाहीं.

आनरबल् सेट प्रेमाभाई हेमाभाई म्हणाले कीं आगदीं जरूर असेल त्यापेक्षां ज्यास्ती कौन्सिलाचें सेशन लांबवूं नये आणि यासाठीं आक्टाचा मसुदा एकदम कायम करावा असें आमचें म्हणणे आहे.

आनरबल् रस्तमजी जमसेटजी जीजीभाई साहेब याणी आनरबल् सेट प्रेमाभाई हेमाभाई यांचे दरखास्ती विरुद्ध भाषण केलें त्यावर प्रेसिडेंट साहेब म्हणाले कीं नियम तहकूब ठेवण्याविषयीं सर्व कौन्सिलाचें एक मत नाहीं म्हणून आम्ही नियम तहकूब करीत नाहीं आणि पुढले सभेपर्यंत रिपोर्टाचा विच्यार करतां येत नाहीं.

अल्पवयी गुन्हेगारांचे सन्मार्ग प्रवर्तक शालांविषयींचे आक्टाचे मसुद्या बाबद सिलेक्ट कमिटीने केलेले रिपोर्टाचा आतां विच्यार करणे आहे असें प्रेसिडेंट साहेब म्हणाले.

नंतर खालीं लिहिलेला रिपोर्ट डेपुटी सेक्रेटारी साहेबानी वाचला.

अल्पवयी अपराध्यांचे सन्मार्गप्रवर्तक शालाविषयींचे आक्टाचे मसुद्याचा विच्यार करून रिपोर्ट करण्यासाठीं नेमलेले सिलेक्ट कमिटीचा रिपोर्ट.

विक्टोरिया राणीचे कारर्दीचे १ ले व २ रे वर्षांत झालेला च्याप्टर ८२.	सिलेक्ट कमिटीकडे आक्टाचा मसुदा पाठविला आहे त्याबद्दल खालीं लिहिलेला
विक्टोरिया राणीचे कारकीर्दीचे १७ वे व १८ वे वर्षांत झालेला च्याप्टर ८६.	आक्टाचा मसुदा रकान्यांत लिहिलेले बादशाही आक्टांचे आधारावरून तयार केलेला
विक्टोरिया राणीचे कारकीर्दीचे २० वे व २१ वे वर्षांत झालेला च्याप्टर ५५.	आहे तो ठरवावा असें कमिटीचें मत आहे.
विक्टोरिया राणीचे कारकीर्दीचे २१ वे व २२ वे वर्षांत झालेला च्याप्टर १०३.	

अल्पवयी गुन्हेगारांसाठीं सन्मार्गप्रवर्त्तक शाला स्थापण्याविषयींचे व त्यांचा बंदोबस्त ठेवण्याविषयींचे आक्टाचा मसुदा.

अल्पवयी गुन्हेगारांस अटकावून ठेवण्याकरितां व शिक्षा लावण्याकरितां व त्यांचे सुधारणुकेसाठीं व अपराध न होण्यासाठीं जें शिक्षण व जें अनुशासन चांगलें साधक दिसेल तें शिक्षण व अनुशासन त्यांस मिळण्याकरितां फौजदारी काम चालविण्याचे रिती विषयींचे कायद्यांत सांगितलेले प्रकारच्या सन्मार्गप्रवर्तक शाला स्थापण्याबाबद व त्यांचा बंदोबस्त ठेवण्याबाबद नियम ठरविणे योग्य आहे यास्तव मुंबई प्रेसिडेन्सींतील कोणतेही फौजदारी कोर्टाने ज्या अल्पवयी गुन्हेगारास शिक्षा ठरविली असेल त्यास सदर्हू प्रकारचे सन्मार्गप्रवर्तक शालांत बंदींत ठेवण्याविषयीं नियम ठरविणे योग्य असें नजरेस आलें आहे यास्तव.

१. असें ठरविलें आहे कीं सदर्हू प्रकारचे कोणतेही शालेचे डरेक्टरानी किंवा म्यानेजरानी (म्हणजे व्यवस्थापकानीं) अर्जी केली असतां त्या शालेचे स्थितीविषयीं व कायद्यांविषयीं चौकशी करून रिपोर्ट करण्यास तुरुंगाचे इनस्पेक्टर यास व डरेक्टर आफ् पब्लिक इन्स्ट्रकशन यांस फरमाविण्याचा अधिकार मुंबईचे गवरनर इन् कौन्सिलास आहे. आणि सदर्हू प्रकारची शाला ज्या हेतूने स्थापली असेल तो हेतु सिद्धीस जाण्यासाठीं ती चांगली उपयोगी आहे अशी मुंबईचे गवरनर इन् कौन्सिलाची ज्या शालेविषयीं खात्री होईल ती शाला या आक्टांतील ठरावा प्रमाणे सन्मार्गप्रवर्तक शाला आहे असें ते ठरवितील, आणि तशी मजकुराचा दाखला सरकाचे सेक्रेटारीं पैकीं एका सेक्रेटारीचे सहीनिशीं त्या शालेचे डरेक्टरांस किंवा म्यानेजरांस देण्यांत येईल. आणि असें ठरविलें आहे कीं ज्या सन्मार्गप्रवर्तक शालेंस सदर्हू प्रमाणे दाखला मिळाला असेल ती शाला वेळोवेळीं जाऊन पाहाण्याचा अधिकार तुरुंगाचे इन्स्पेक्टर जनरल यांस किंवा डरेक्टर आफ् पब्लिक इन्स्ट्रकशन यांस आहे; आणि त्या दोघां पैकीं एकाने किंवा दोघानी जाहीर केल्या वरून सदर्हू प्रकारचा दाखला परत घेणे मुंबईचे गवरनर इन् कौन्सिलास योग्य वाटेल तर सदर्हू प्रकारचा दाखला परत घेण्याची गोष्ट सरकाराचे सेक्रेटारीं पैकीं एका सेक्रेटारीने त्या शालेचे डरेक्टरांस किंवा म्यानेजरांस लिहून कळवावी, म्हणजे या आक्टाचे अर्था प्रमाणे ती शाला, सन्मार्गप्रवर्तक शाला नाहीं असें लागलेंच होईल.

२. कोणतेही सन्मार्गप्रवर्तक शालेस मुंबईचें गवरनर इन् कौन्सिल या आक्टाअन्वयें कोणतेही वेळीं दाखला देतील तेव्हां त्या शालेचे डरेक्टरांचीं किंवा म्यानेजरांचीं नावें लिहून त्या बाबद जाहिरनामा एका क्यालेंडर महिन्याचे अंत मुंबईचे सरकारी गाझेटांत प्रसिद्ध करावा. आणि सदर्हू प्रकारचे ज्या अल्पवयी गुन्हेगारावर जज्याने किंवा माजिस्ट्रेटाने गुन्हा ठरविला असेल त्या गुन्हेगारास या आक्टांतील ठरावा अन्वयें सदर्हू प्रकारचे सन्मार्गप्रवर्तक शालेंत जज्याने किंवा माजिस्ट्रेटाने पाठविण्यासाठीं त्या शालेस दाखला मिळाला पाहिजे त्या प्रमाणे दाखला मिळाला आहे या गोष्टीचा पुरावा सदर्हू प्रमाणे जाहिरनामा प्रसिद्ध झाला म्हणजे त्यावरून होतो. आणि कोणतेही सन्मार्गप्रवर्तक शालेस दिलेला दाखला मुंबईचे गवरनर इन् कौन्सिल परत घेतील तेव्हां परत घेतल्याचा जाहिरनामा एका क्यालेंडर महिन्यांत सदर्हू गाझेटांत प्रसिद्ध करावा.

३. हा आक्ट ठरल्या नंतर कोणतेही वेळीं सोळा वर्षांचे आंतील वयाचे मनुष्यावर कायद्या अन्वयें शिक्षा करण्या योग्य गुन्ह्याची शाबिती पोलिस माजिस्ट्रेटा समक्ष होईल किंवा मुंबई प्रेसिडेन्सीचे ताब्यांतील कोणतेही फौजदारी कोर्टा समक्ष होईल तेव्हां त्या गुन्हेगाराचे गुन्ह्या बद्दल त्या वेळीं जो शिक्षेचा ठराव होईल त्या खेरीज आणखी खालीं लिहिल्या प्रमाणे हुकूम करण्याचा अधिकार ज्या कोर्टा समक्ष किंवा जज्या समक्ष किंवा पोलीस माजिस्ट्रेटा समक्ष गुन्ह्याची शाबिती झाली असेल अथवा ज्या कोर्टानें किंवा जज्यानें किंवा पोलिस माजिस्ट्रेटानें गुन्ह्याची शाबिती केली असेल त्या कोर्टास किंवा जज्यास किंवा पोलीस माजिस्ट्रेटास आहे. ह्मणजे ठरविलेली शिक्षा त्या गुन्हेगारानें भोगल्या नंतर सदर्हू प्रकारचे सन्मार्गप्रवर्तक शाळांपैकीं ज्या शाळेचे डरेक्टर किंवा म्यानेजर त्या गुन्हेगारास शाळेंत घेण्यास राजी असतील त्या शाळेचें नाव हुकुमांत लिहून त्या शाळेंत त्यास पाठविण्या विषयीं आणि दोन वर्षांहून कमी नाहीं व पांच वर्षांहून ज्यास्ती नाहीं अशा कोणतेही मुदती पर्यंत त्यास तेथें ठेवण्याविषयीं हुकूम करण्याचा अधिकार आहे. मग सदर्हू प्रकारचा गुन्हेगार त्या हुकुमा प्रमाणें अटकेंत राहाण्यास पात्र होईल. परंतु असें ठरविलें आहे कीं गुन्हेगाराचे गुन्ह्याबद्दलची जी शिक्षा ठरल्यानंतर त्यास सदर्हू प्रमाणें शाळेंत पाठवून तेथे अटकावून ठेवावा असा हुकूम करावयाचा ती शिक्षा कमींत कमी १४ दिवसांचे कैदेची असल्यावांचून त्या गुन्हेगारास सदर्हू प्रमाणें शाळेंत पाठवून त्यास तेथे अटकावून ठेवण्याविषयीं हुकूम करूंनये. आणखी असें ठरविलें आहे कीं सदर्हू प्रमाणें गुन्हेगारास कैदेंत ठेवणें तें बनूं शकेल त्याप्रमाणें त्यास दिवानी तुरुगांत ठेवावें किंवा अघोर अपराध करणारे गुन्हेगारां पासून वेगळे ठेवावें असें आपले नजरेस योग्य वाटेल तर तसा हुकूम करण्याचा अधिकार कोर्टास किंवा जज्यास किंवा पोलीस माजिस्ट्रेटास आहे. आणखी असें ठरविलें आहे कीं सदर्हू प्रकारचे कोणतेही गुन्हेगारास सदर्हू प्रकारचे कोणतेही शाळेंतून सोडून देण्याविषयीं कोणतेही वेळीं हुकूम करण्याचा अधिकार मुंबईचे गवरनर इन् कौन्सिलास आहे.

४. ज्या गुन्हेगारास सदर्हू प्रकारचे कोणतेही सन्मार्गप्रवर्तक शाळेंत अटकेंत ठेवण्याविषयीं हुकूम झाला असेल तो गुन्हेगार सदर्हू प्रकारचे अटकेचे मुदतींत कोणतेही वेळीं आपले अटकेचे जागेंतून पळेल किंवा सदर्हू प्रकारचे अटकेचे जागेस नेताना पळेल किंवा शाळेचे वाड्यांतून पळेल तर पळाला त्या वेळीं त्यास जितके मुदतीपर्यंत अटकेंत राहावयाचें असेल तितके मुदतीहून आणखी पराकाष्ठा दोन वर्षें पर्यंत अटकेंत ठेवण्याची त्यास शिक्षा होईल. आणि ज्या गुन्हेगाराची अटकेची मुदत सदर्हू प्रमाणे वाढविली असेल त्यावर दुसरे वेळीं पळण्याची शाबिती पुढें झाली आसतां तो पराकाष्ठा तीन वर्षें पर्यंत सक्त कैदेचे शिक्षेस पात्र होईल :—आणि सदर्हू प्रकारचे सन्मार्गप्रवर्तक शाळेंत ज्या गुन्हेगारास अटकेंत ठेवण्याचा हुकूम झाला असेल तो अटकेचे मुदतींत कोणतेही वेळीं आपले अटकेचे ठिकाणांतून पळण्यास यत्न करील किंवा पळण्याचे इरादानें आपली खोली फोडून बाहेर पडेल किंवा खोलीस भोक पाडील तर त्यावर त्या गोष्टीची शाबिती झाली म्हणजे सदर्हू प्रकारचा गुन्हा करते वेळीं तो जी शिक्षा भोगीत असेल त्या शिक्षेखेरीज आणखी पराकाष्ठा बारा क्यालेंडर महिनेपर्यंत त्यास कैदेची शिक्षा होईल.

५. कोणतेही गुन्हेगारास सन्मार्गप्रवर्तक शाळेंत अटकेंत ठेवण्याविषयीं हुकूम झाला असेल त्यास सदर्हू सन्मार्गप्रवर्तक शाळेंत नेतेवेळीं अथवा ज्या मनुष्याचे किंवा मनुष्यांचे ताब्यांत तो सदर्हू प्रमाणें अटकेंत असेल त्या मनुष्याचे ताब्यांत असतांना त्यास जो मनुष्य सोडवील व सदर्हू प्रमाणें सोडविण्याचे कामांत जो मनुष्य मदत करील त्यावर तो गुन्हा शाबीत झाला ह्मणजे तो पराकाष्ठा तीन वर्षें पर्यंत सक्त मजूरीनिशीं कैदेचे शिक्षेस पात्र होईल, आणि ज्या मनुष्याचे स्वाधीन सदर्हू प्रकारचा कोणताही गुन्हेगार असेल तो अथवा सदर्हूप्रमाणें गुन्हेगार स्वाधीन असणारे मनुष्यानें ज्यास मदतनीस किंवा पाहारेकरी नेमला असेल तो समजून समजून त्या गुन्हेगारास पळूं देईल तर त्यावर;—आणि जो मनुष्य शस्त्रें किंवा हत्यारें किंवा वेश पालटण्याचीं साधनें देऊन किंवा इतर रितीनें सदर्हू प्रकारचे गुन्हेगारास पळण्यांत मदत करील किंवा पळण्याचे यत्नास मदत करील तर गुन्हेगार खराखुरा पळाला नाहीं तथापि त्या मनुष्यावर अथवा सदर्हू प्रकारचे गुन्हेगारास सोडविण्याचा यत्न करील किंवा तसा यत्न करण्यांत मदत करील तर गुन्हेगार खरोखर सोडविला नसेल तथापि तो गुन्हा त्या मनुष्यावर शाबीत झाला ह्मणजे तो मनुष्य दंडास पात्र होईल, आणि पराकाष्ठा तीन वर्षें पर्यंत सक्त मजूरीनिशीं कैदेस पात्र होईल, आणि सदर्हू प्रकारचा गुन्हेगार ज्या मनुष्याचे स्वाधीन असेल तो दुर्लक्ष्यानें सदर्हू प्रकारचे गुन्हेगारास पळूं देईल त्यावर त्या गोष्टीची कायदेशीर रीतीनें गुन्ह्याची शाबिती झाली ह्मणजे तो कोर्टाचे नजरेस येईल त्याप्रमाणें दंडास पात्र होईल किंवा पराकाष्ठा तीन महिने पर्यंत कैदेस पात्र होईल किंवा या दोन्ही शिक्षांस पात्र होईल.

६. कोणतेही अल्पवयी गुन्हेगारास या आक्टा अन्वयें सन्मार्गप्रवर्तक शाळेंत अटकेंत ठेवण्याविषयीं ठराव झाला असेल तेव्हां त्या गुन्हेगाराचे गुजाऱ्यासाठीं दरमाहा तीन रुपये पर्यंत त्याचे आईस किंवा बापास सामर्थ्य असेल तर त्याणे दिले पाहिजेत असा हुकूम सदर्हू प्रमाणे शिक्षेचा ठराव करणारे कोर्टानें वारंटांत करावा, आणि या आक्टाचे २ रे कलमा अन्वयें सरकारी गाझेटांत प्रसिद्ध केलेले जाहिरनाम्यांत ज्या डरेक्टरांचीं किंवा म्यानेजरांचीं नांवें असतील त्यांणी किंवा त्यां पैकीं कोणी एकानें फिर्याद केली असतां खालीं लिहिल्या प्रमाणे करण्याचा अधिकार जिल्हे जज्यास किंवा पोलिस माजिस्ट्रेटास आहे, म्हणजे त्या गुन्हेगाराचे आईस किंवा बापास समन करण्याचा अधिकार आणि त्या समनाची चौकशी होईल तेव्हां समन केलेला मनुष्य हजर झाला असो किंवा नसो तथापि गुन्हेगाराचे गुजाऱ्यासाठीं

पैका देण्याचें सामर्थ्य समन झालेले मनुष्यास आहे किंवा नाहीं याची चौकशी करण्याचा अधिकार आणि सदर्हू प्रकारचा अल्पवयी गुन्हेगार सदर्हू प्रकारचे सन्मार्गप्रवर्तक शालेंत अटकेंत ठेवण्याचा असेल तितके सर्व मुदती पर्यंत किंवा त्या मुदतीचे कांहीं भागा पर्यंत योग्य वाटेल त्या प्रमाणे पराकाष्ठा तीन रुपये पर्यंत दरमाहा ऐवज देण्या विषयीं समन केलेले मनुष्यास हुकूम करण्याचा अधिकार आहे. सदर्हू प्रमाणे ऐवज देणे तो सदर्हू प्रकारचे हुकुमांत फरमाविलेले वेळीं शालेचे डरेक्टरास किंवा म्यानेजरास द्यावा, किंवा तो ऐवज घेण्या विषयीं ज्या मनुष्यास नेमला असेल त्यास द्यावा, आणि त्याणे जिल्हा जज्य किंवा पोलिस माजिस्ट्रेट फरमावील त्या प्रमाणे तो ऐवज अदा करून त्याचा हिशोब द्यावा.

७. सदर्हू प्रकारचे हुकुमा वरून सदर्हू प्रकारचे बापाने किंवा आईने सदर्हू प्रमाणे ऐवज द्यावयाचा झाला असेल तो चौदा दिवस पर्यंत न दिला तर प्रतिवादीची मालमत्ता जप्त करून व विकून तो पैका वसूल करावा आणि प्रतिवादीचे जबानी वरून किंवा इतर रितीने किंवा जप्तीचे वारंटाचे परिणामाचे हकिकती वरून असें दिसून येईल कीं ज्या मनुष्यावर वारंट दिलें असेल त्याजवळ पूर्ता माल सांपडत नाहीं तर पराकाष्ठा दाहा दिवसांपर्यंतचे कोणतेही मुदती पर्यंत प्रतिवादयास कैदेंत पाठविण्याचा अधिकार ज्या जज्याकडे किंवा माजिस्ट्रेटाकडे सदर्हू प्रमाणे वारंटाचे परिणामाची हकिकत लिहून आली असेल त्यास आहे. परंतु ऐवज द्यावयाचा तो व जप्तीचा व प्रतिवादयास कैदेंत पाठविण्याचा व नेण्याचा सर्व खर्च दिला असतां त्यास कैदेंतून सोडून द्यावा. खर्चाची रकम ठरवून ती वारंटांत किंवा तुरुंगांत पाठविण्याचे हुकुमांत लिहिलेली असावी.

८. लोकानी आपले खुषीने सगळा पैका देऊनच किंवा कांहीं पैका देऊन अल्पवयी गुन्हेगारांसाठीं सन्मार्गप्रवर्तक शाला स्थापलेली असेल तिचे डरेक्टरांनी किंवा म्यानेजरांनी अर्जी केली असतां किंवा सदर्हू प्रमाणे सन्मार्गप्रवर्तक शाला स्थापण्याचा इरादा असेल त्या शालेचे पुढारी लोकानी आर्जी केली असतां सदर्हू प्रकारचे सन्मार्गप्रवर्तक शालेचे मदतीसाठीं किंवा ती शाला स्थापण्यासाठीं खालीं लिहिलेले शर्तीनिशीं पैका देण्याविषयीं हुकूम करण्याचा अधिकार मुंबईचे गवरनर इन् कौन्सिलास आहे, म्हणजे मुंबईचे गवरनर इन् कौन्सिल आणि सदर्हू डरेक्टर किंवा म्यानेजर किंवा पुढारी यांचे दरमियान शर्ती ठरतील त्या शर्ती प्रमाणे पैका देण्याविषयीं हुकूम करण्याचा अधिकार आहे. आणखी असें ठरविलें आहे कीं मुंबईचे टापूंत स्थापलेले सन्मार्गप्रवर्तक शालेचे मदतीसाठीं पैका देणें तो सन १८५८ चे २५ वे आक्टाचे २८ वे कलमा अन्वयें "सार्वजनिक कामा प्रमाणे" शहर सुधारण्याचे ऐवजांतून देण्याचा अधिकार आहे.

९. सदर्हू प्रकारचे कोणतेही अल्पवयी गुन्हेगारास कोणतेही तुरुंगांतुन कोणतेही सन्मार्गप्रवर्तक शालेंत या आक्टा अन्वयें पाठविण्याचें मुंबईचे गवरनर इन् कौन्सिलास योग्य वाटेल तर त्या प्रमाणे करण्याचा अधिकार त्यांस आहे. परंतु असें ठरविलें आहे कीं सदर्हू प्रकारचे गुन्हेगाराने तुरुंगांत जितके मुदती पर्यंत राहावें म्हणून शिक्षेच्या ठराव झाला असेल ती मुदत गुन्हेगारास सदर्हू प्रमाणे पाठविल्यामुळें वाढूं नये.

१०. सन १८६१ चे २५ वे आक्टाचें ४३३ वें कलम, लष्करी छावण्यांत माजिस्ट्रेटाचे अधिकार जे अंमलदार चालवित असतील त्या सर्व अंमलदारांस लागू आहे असें समजावें.

प्रेसिडेंट साहेब म्हणाले कीं रिपोर्ट मेंबरांकडे पाठवून आठवडा झाला नाहीं म्हणून पुढले सभे पर्यंत त्याचा विच्यार करतां येत नाहीं.

प्रेसिडेंट साहेबानी आणखी असें सुचविलें कीं खालीं लिहिल्या प्रमाणे फेरफार करावे असें आम्ही पुढले सभेंत बोलणार आहों; म्हणजे.—

मसुद्याचे १ ले कलमाचे ४ थे व ५ वे ओळींतील "सदर्हू प्रकारची शाला" यां शब्दां बद्दल खालीं लिहिलेले शब्द घालावे.

"ज्या शालेंत उद्योग शिकविण्याची योजना असेल आणि मुलांस विद्याभ्यास करवीत असतील व अंन्नवस्त्र देत असतील व राहाण्याची सोई केली असेल ती शाला."

मसुद्याचे ३ रे कलमाचे २६ वे ओळींत "तें" या शब्दाबद्दल "तो" हा शब्द दाखल करावा.

मसुद्याचे ६ वे कलमाचे ६ वे ओळींतील "पात्र" हा शब्द काढून टाकावा आणि खालीं लिहिल्या प्रमाणे ११ वें कलम वाढवावें.

११. "मुलाचा गुजारा चालविण्यास जो मनुष्य कायद्या अन्वयें पात्र असेल त्या मनुष्याचा समावेश या आक्टांतील आई किंवा बाप या शब्दांत होतो असें समजावें."

नंतर तारिख २६ वी बुधवारचे प्रातःकाळचे ११ वरां पर्यंत कौन्सिलाची सभा तहकूब म्हणून प्रेसिडेंट साहेबानी ठरविलें.

बमुजीबें हुकम बंदिगान आली नवाब मुस्तताब हजरत आनरबल
गवरनर साहेब बाहादूर दर इजलास कौन्सिल.

मुकाम जंजिरे मुंबई,
तारिख २२ वी माहे मार्च सन १८६२.

लिटलटन हालीओक बेली साहेब,
डेप्युटी सेक्रेटारी निसबत सरकार यांची सही.

(True translation)
Venayek Wassoodew,
Oriental Translator to Government.